

Ny forskning ger insikt i hur döva tänker

20 november 2024

Foto: Adobe stock

Forskning i Storbritannien visar att döva personer, precis som alla andra, har en mångfald av sätt att kommunicera både utåt och inåt. Detta innebär att det inte finns ett enda språk eller en enda metod för tankar som gäller för alla döva. En persons tankar kan påverkas av flera faktorer, som åldern då hen blev döv och om hen har en inre monolog.

För många döva, som saknar hörsel helt eller nästan helt, kan tankarna uttryckas i form av bilder snarare än ljud. Dessa bilder kan bestå av teckenspråk, skrivna ord eller olika visualiseringar. Detta innebär dock inte att deras inre värld är mindre rik än för hörande personer – den tar bara en annan form.

Döva som föds utan hörsel saknar sannolikt en referens till hur talat språk låter, medan de som blivit döva senare i livet ofta har kvar minnet av verbal kommunikation. Därför kan vissa döva tänka i bilder, i ljud, eller en kombination av båda.

Intressant nog har studier visat att tänkandet på teckenspråk aktiverar vänstra inferiora frontala cortex i hjärnan, vilket är samma område som aktiveras när hörande människor tänker verbalt. Enligt en studie från 1997 tyder detta på att "inre teckenspråk" behandlas i samma områden som "inre tal".

Redan på 1970-talet indikerade forskning att inre teckenspråk spelar en central roll för korttidsminnet hos döva, på samma sätt som inre tal gör för hörande personer. Samtidigt är det värt att notera att alla hörande inte heller har ett verbalt tänkande. De senaste åren har det blivit mer allmänt känt att vissa människor saknar en inre monolog och att deras tankar är tysta och består av bilder eller abstrakta tankar utan tal.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Region Blekinge backar om höjda hörapparatsavgifter efter kritik

20 november 2024

Foto: HRF

Efter starkt påtryck från Hörselskadades Riksförbund (HRF) har politikerna i Region Blekinge dragit tillbaka sitt förslag om att höja avgiften för utprovning av hörapparater från 1 200 kronor till 2 200 kronor. I stället beslutade regionfullmäktige att sänka förslaget med 900 kronor för de flesta användare.

Region Blekinges ursprungliga förslag om att höja utprovningsavgiften för hörapparater från 1 200 till 2 200 kronor skulle ha gett Blekinge landets högsta avgift för hörselvård. Förslaget mötte stark kritik från HRF, som varnade för att en avgiftshöjning skulle göra hörselvården oöverkomligt dyr för många. Särskilt med tanke på att den föreslagna avgiften inte omfattades av högkostnadsskyddet.

HRF skrev till regionfullmäktige i Blekinge där de motsatte sig Region Blekinges förslag. HRF:s argument var att den höga avgiften skulle innebära en negativ särbehandling av hörselskadade, vilket strider mot vårdprinciperna om likabehandling. Detta eftersom avgiften ligger utanför högkostnadsskyddet och vid en höjning riskerar att utestänga ekonomiskt utsatta grupper från hörselvård. Avgiften skulle slå särskilt hårt mot äldre och personer med grava hörselnedsättningar. HRF menar att detta skulle leda till att fler hörselskadade avstår från hörapparater, vilket i sin tur riskerar att skapa utanförskap och ohälsa.

HRF påminner om att obehandlad hörselnedsättning är en betydande riskfaktor för demens och annan ohälsa. Vidare menar de att hörapparaternas tekniskifte i och med att de blir laddningsbara ska främja hållbarheten och inte belasta mer med oskäliga kostnader. Parallellt fortsätter HRF att kämpa för att hörselvårdsavgifter ska omfattas av högkostnadsskyddet, i likhet med andra vårdavgifter.

Under regionfullmäktiges möte den 6 november pressades politikerna till att omvärdera sitt förslag. Beslutet blev i stället att höja utprovningsavgiften med 100

kr och ta bort extraavgiften för laddare på 1 000 kr. Det innebär att för merparten av patienterna, dvs de som har laddbara hörapparater, blir kostnaden vid hörapparatutprovning 1 300 kr.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Årets P. Schönströms stipendium gick till Kristoffer

20 november 2024

Foto: Privat

Varje höst delar Stiftelsen P. Schönström ut ett stipendium för att uppmuntra döva ungdomar att satsa på högre utbildning. Årets mottagare är Kristoffer Kold Erlandsen, 24, som studerar journalistik vid Stockholms universitet.

Årets stipendium gick till Kristoffer Kold Erlandsen, 24 år, som läser Journalistprogrammet vid Stockholms universitet. Han har som mål att ta examen under våren 2026. Vid en ceremoni på Stockholms Dövas Förenings föreningsmöte den 16 november mottog Kristoffer stipendiet på 30 000 kronor samt det inramade diplommet "Fågeln".

När Teckenrapport kontaktade honom berättade han att han är väldigt glad över möjligheterna som pengarna kan ge honom. Han är också glad över att ha stiftelsens stöd till hans karriär. Kristoffer säger att konkurrensen inom journalistbranschen är rätt hög så han kommer att använda stipendiepengarna till att utveckla sig som journalist genom att till exempelvis gå kurser och köpa redigeringslicenser. Han vill lära sig mer om cybersäkerhet eftersom han tror att han kan vinna mycket på att röra sig fritt i alla nätets hörn.

Efter examen är Kristoffer sugen på TV-journalistik eftersom hans dröm är att få dövsamhället, särskilt unga, att förstå hur viktigt det är med nyheter. Men,

tillägger han, nyheter är inte bara viktiga, de kan faktiskt vara roliga att ta del av. Det vill han förmedla, och att man själv kan skapa egna nyheter.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ungdomsspel 2024 i simning och futsal genomfördes i helgen

20 november 2024

Foto: SDI

I helgen den 16-17 november pågick höstens Ungdomsspel i Stockholm med IK Hephata som arrangör. De två idrotterna som arrangerades var simning och futsal. Totalt var det ungefär 140 barn och ungdomar från sex klubbar som tävlade. En av klubbarna var Jalo, en finsk klubb från Jyväskylä.

Inför Ungdomsspelen bjöd Svenska Dövidrottsförbundet (SDI) även in finska idrottsföreningar för att delta. Syftet var att skapa möjligheter för ungdomar att knyta nya kontakter och utbyta erfarenheter över gränserna. En finsk idrottsförening, Jalo, från Jyväskylä tackade ja till inbjudan. SDI hoppas att detta initiativ kan bli starten på fler internationella samarbeten i framtiden.

Simtävlingen hölls under lördagen på GIH-Badet, där IK Hephata dominerade i de flesta åldersgrupperna. Deltagarna tävlade i bröstsim, frisim, ryggsim och stafett. IK Hephata erövrade guldmedaljer hos F11 och F13 samt P11, P13 och P15 medan Lundia tog F15 och F17 och IK Virtus tog P17. Vi har fått veta att flera föräldrar är oroade över att det var många som anmält sig till simtävlingarna men när det var dags för tävlingarna hade många barn och ungdomar bestämt sig för att inte medverka. Föräldrarna menar att det är något klubbarna och SDI behöver lyfta fram.

Under söndagen hölls det futsalmatcher i Liljeholmshallarna. Här var IK Hephata

och IF Nerike de största vinnarna. IK Hephata vann i FU11 och FU14. I PU11 vann de tillsammans med SK Lundia. IF Nerike vann i FU17 och PU17. I PU14 vann de tillsammans med IK Surd.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Tre boenden för döva och dövblinda i Frankrike hotas av konkurs

20 november 2024

Foto: Média Pi

Larnay Sagesse är en förening i Poitiers, Frankrike, som bedrivit boendeverksamhet för döva, dövblinda och blinda sedan 1800-talet. I dagsläget bor 106 personer i tre boenden, där totalt 210 anställda jobbar varav åtta är döva. Nu står föreningen inför en allvarlig ekonomisk kris som hotar framtiden för boendena.

Föreningen Larnay Sagesse har länge tagit hand om döva och dövblinda barn. För närvarande driver Larnay Sagesse tre verksamheter; ett medicinskt stödboende för personer från 20 år med behov av ständig vård, ett boende för personer från 20 år som är självständiga i vardagen, samt ett boende för äldre från 60 år med sensoriska funktionsnedsättningar.

I ett öppet brev berättar personalen att en rad händelser har skapat ett underskott på 600 000 euro. Ett underskott som inte kunnat täckas på grund av de ökade kostnaderna efter pandemin samt inflationen och energikrisen. Kostnaderna har därmed blivit högre än de totala intäkterna från staten och departementet. Dessutom är det svårt att rekrytera kvalificerad personal, vilket lett till hög personalomsättning och ökade kostnader för tillfälliga lösningar via

bemanningsföretag.

Konsekvenserna märks också i boendeverksamheterna som fått minskade aktiviteter, indragna semesterresor, försämrad kvalitet på måltider, begränsade medel för underhåll av lokaler samt ökade beteendestörningar på grund av personalrotation och bristande kompetens.

Föreningen har gjort stora insatser för att minska kostnaderna, bland annat genom att optimera personalplanering, minska användningen av bemanning, installera solpaneler och införa energibesparande åtgärder. Trots dessa insatser förväntas ett underskott på 600 000 euro under året. Föreningen vädjar nu till myndigheter om ökade ekonomiska bidrag och justeringar av ersättningsnivåer för att möta den senaste tidens inflation och löneökningarna. Utan gensvar riskerar verksamheten att stängas, vilket skulle lämna de boende utan anpassade lösningar.

En demonstration planeras till tisdag 19 november för att uttrycka framtidsoron för dessa 106 döva och dövblinda boende.

Estelle Arnoux, MédiaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

11-åriga Molly startar insamling för dövas julklappshjälp i USA

20 november 2024

Foto: Cleveland Hearing & Speech Center

Inför julen ville 11-åriga Molly LeHue på Hickory Ridge Elementary School i USA göra något för att stödja en organisation som har betytt mycket för hennes familj. Molly startade därför en insamling där hennes skolkamrater kunde donera leksaker, hushållsartiklar, vinteraccessoarer, köksutrustning och hygienprodukter. Gåvorna kommer att gå till

Cleveland Hearing and Speech Center för att hjälpa döva och hörselskadade familjer i norra Ohio under högtiden.

Mollys äldre bror, Luke, har en hörselnedsättning och deras mamma, Lori, berättar att Luke fick hjälp med hörapparater från centret. Cleveland Hearing and Speech Center stöttar döva och hörselskadade i området, där många familjer kämpar ekonomiskt. Lori fick också jobb på centret i insamlingsavdelningen och har arbetat där i tre år. Hon förklarar att det är vanligt att döva har svårt att få anställning eller bara erbjuds deltidjobb. Förra året introducerades därför en särskild "shoppingdag" där behövande kan välja fem gratisartiklar som julklappar till sina familjer.

Molly, som länge velat göra ett välgörenhetsprojekt på sin skola, tog kontakt med sin lärare och skolledning för att förverkliga sin idé. Hon och hennes vänner satte upp lådor och insamlingsplatser i skolan där varje årskurs bidrog med specifika produkter. Insamlingen pågick under oktober och avslutades nyligen.

Molly berättar till tidningen The Gazette att hon känner sig stolt och glad över att hennes skolkamrater ställer upp och hjälper till, och hon hoppas kunna fortsätta initiativet på högstadiet nästa år. "Jag älskar att hjälpa andra," säger Molly. "När jag såg möjligheten att göra något bra för andra ville jag ta chansen."

Enligt skolledningen i Brunswick City Schools är initiativet ett exempel på hur eleverna lever upp till skolans värderingar genom att visa medkänsla och ledarskap. Rektorn på Hickory Ridge, Jamie Bailey, lyfter fram att elever som Molly inspirerar sina kamrater och stärker hela samhället.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Kenya årets värdland för

konferens om dövas rättigheter och inkludering i Afrika

20 november 2024

Foto: ACD

Kenya kommer den 27-29 november att stå värd för Africa Conference on Deafness (ACD) i Nairobi. Över 500 deltagare från hela Afrika kommer att samlas för att diskutera och främja dövas rättigheter, inkludering och empowerment. Konferensen syftar till att stärka samarbetet och handlingarna för att förbättra livskvaliteten för döva och hörselskadade.

Till nyhetssidan The Star berättar den kenyanska regeringens talesperson, Isaac Mwaura, om Kenyas engagemang för att leda Afrika i att lyfta fram rättigheter samt stärka rösten för personer med funktionsnedsättningar; "Genom denna konferens bekräftar Kenya sin vilja att skapa en framtid där inkludering och hållbarhet går hand i hand," sa han.

Konferensen organiseras av Kenya Society for Deaf Children (KSDC), en ideell organisation som arbetar för döva barns rättigheter och välfärd. I programmet fokuseras på olika teman, bland annat policy- och regleringsfrågor för döva barn, teknik och innovation för förbättrad livskvalitet, internationellt teckenspråk samt stöd för dövsamhällets initiativ.

Evenemanget samlar yrkesverksamma, vårdgivare, beslutsfattare och akademiker för att dela erfarenheter, stärka samarbeten och diskutera hur tekniska lösningar och innovation kan hjälpa döva och hörselskadade. En höjdpunkt är ett seminarium om hur teknologi kan bidra till att förbättra livskvaliteten för döva genom att underlätta tillgång till utbildning och hälsovård.

Bland de förväntade deltagarna finns representanter från dövsamhället, internationella och afrikanska organisationer, privata och offentliga sektorer, samt företag som utvecklar och tillhandahåller hörsellösningar. Även statliga departement, utvecklingspartners och utbildningsinstitutioner som erbjuder specialpedagogiska program är inbjudna.

Konferensen avslutas med en utställning där över 50 aktörer från både offentliga och privata sektorer presenterar innovativa hjälpmedel och lösningar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

SDUF presenterar nytt tecken och tema för 2025

20 november 2024

Foto: SDUF

Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF) har, i samarbete med ungdomsklubbar över hela landet, tagit fram ett nytt tecken för SDUF som symboliserar förbundets värderingar. Tecknet presenterades vid SDUF:s förbundsstämma som genomfördes nyligen. Vid stämman valdes också 2025 års tema för SDUF.

Processen har engagerat många medlemmar och under ungdomsklubbskonferensen (UKK), bidrog många med idéer och förslag till tecken. SDUF hade sin förbundsstämma i Ånnaboda den 9-10 november där de tillkännagav vilket tecken de slutligen hade valt.

Det nya tecknet visas genom att ett pekfinger öppnas till en hand med fem fingrar. Anledningen till att det tecknet valdes var för att det representerar SDUF:s fem kärnvärden: trädet som symboliserar stabilitet, mångfald som en styrka, färgen turkos som bärs med stolthet, andan "en för alla, alla för en," samt enade händer som står för gemenskap.

Under förbundsstämman valdes också 2025 års tema, som är "Enade händer". Med temat vill SDUF:s förbundsstyrelse betona vikten av gemenskap inom dövrörelsen. SDUF:s mål är att stärka rörelsen genom samarbete och inkludering, med budskapet att alla medlemmar bidrar till ett starkare förbund.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Ny världsungdomskommitté för dövblinda utsedd

20 november 2024

Foto: WFDB

Världsförbundet för Dövblinda (WFDB) har tillkännagivit utnämningen av medlemmarna i sin nybildade ungdomskommitté för perioden 2024-2028. Denna kommitté syftar till att stärka inkluderingen, egenmakten och representationen för unga dövblinda världen över. Målet är att lyfta deras röster och ge dem en aktiv roll i organisationens framtid.

Europeiska unionen för döva (EUD) har ett eget förbund för unga, Europeiska unionen för döva ungdomar. Världsförbundet för döva (WFD) har också en sektion för unga, Världsförbundet för döva ungdomars sektion (WFDYS). Nu är det WFDB:s tur. Den nya kommittén består av fem personer från Europa, Afrika, Nordamerika och Asien, alla har själva en dövblindhet. Därmed speglar kommittén en mångfald från olika delar av världen.

Den nybildade kommittén består nu av Pere Cantenys Gómez från Spanien (Europa) som kommer att leda kommittén och har erfarenhet inom HR och internationell handel, Agnes Pius Kivike från Tanzania (Afrika) som är lärare och förespråkare för dövblindas rättigheter i Tanzania, Rocky Hart från USA (Nordamerika) som är engagerad i flera dövblindorganisationer i USA, Shrutilata Singh från Indien (Asien) som har erfarenhet inom fysioterapi och är förespråkande för dövblindas rättigheter och Clarisse Merlet från Frankrike (Europa) som är ordförande i Frankrikes nationella förening för dövblinda.

Den nybildade ungdomskommittén har som mål att belysa och stärka unga dövblindas synlighet och röst på internationell nivå. Genom samarbete och dialog kommer de att arbeta för att lyfta fram de unika utmaningar som unga dövblinda står inför och skapa en mer inkluderande värld.

Kenny Åkesson

Protester mot rysk film i Tallinns festival för stöd till Ukraina

20 november 2024

Foto: PÖFF

Det ukrainska filminstitutet har riktat kritik mot Tallinn Black Nights Film Festival (PÖFF). Kritiken gäller festivalens beslut att inkludera den ryska filmen Deaf Lovers, regisserad av Boris Guts, i festivalens program Standing with Ukraine. Den aktuella filmen har skapat kontroverser då den handlar om en romantisk relation mellan en ukrainsk kvinna och en rysk man som träffas i Istanbul under pågående krig.

Festivalen PÖFF pågår mellan den 8-24 november och dess syfte är att lyfta fram ukrainska filmer och visa stöd för Ukraina. Den aktuella filmen Deaf lovers handlar om en ung döv kvinna och en ung döv man möts i Istanbul. Ingen av dem har tillräckligt med pengar för att klara sig i den främmande staden. De får kontakt, tillbringar tid tillsammans och gör det som unga ofta gör, festar bekymmerslöst och söker närhet. De tror att de är förälskade men allt är inte som det verkar. Hon är från Ukraina, han från Ryssland och där hemma pågår ett krig.

Nyhetsidan Espresso Global berättar att det ukrainska filminstitutet uttryckt sin uppskattning över möjligheten att visa ukrainska filmer på festivalen, men betonar att inkluderingen av en rysk film i ett program om stöd till Ukraina är problematisk. Institutet anser att kulturella plattformar bör undvika att visa filmer som kan förvränga förståelsen av Ukrainas verklighet under kriget. De menar att visning av ryska filmer i dagens kontext kan riskera att fungera som propaganda som indirekt rättfärdigar Rysslands aggression. I ett uttalande säger filminstitutet att det därför är avgörande att undvika att kulturplattformar används som verktyg för att suddas ut gränserna för hur verkligheten för Ukrainas befolkning framställs.

PÖFF:s programansvarige Mihkel Mõölman beskriver Deaf Lovers som en film som

utmanar idén om att kärleken övervinner allt. Han menar att filmen har ett unikt berättarperspektiv och att dess budskap om krigets skuggor inte kan ignoreras.

Det ukrainska filminstitutet har bett festivalen att tänka om kring beslutet att visa filmen under festivalen och hoppas på fortsatt samarbete med festivalen, baserat på respekt för mänskliga rättigheter och kulturell självständighet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com